Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

SỐ 978 NĂM THỨ MƯỜI MỖI SỐ 4 XU 丙子年 九月初六日 NGÀY THỨ BA 20 OCTOBRE 1936

GIÁ BÁN
ĐÔNG-PHÁP | NGOẠI-QUỐC
Một năm [illegible] | [illegible]
Sáu tháng 2.80 | 4.50
Ba tháng 1.50 | 2.50
Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

戇 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN
Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
BÁO-QUÁN số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số [illegible]
Giây thép: TIENGDAN HUE

Không có dân đâu có quan.

DÉPÔT LÉGAL
Nº 14782

nghe nhiều và nói ít

LẠI NÓI CHUYỆN CÁC ÔNG DÂN-BIỂU

Dân-biểu, thay mặt cho dân chúng ta, tuy nhịp bảo cử, trong phần-tử các ngài, hoặc nhờ thế lực, hoặc nhờ kim tiền, hoặc dùng ô tô đưa đón tiệc cuộc dài dằng, đủ ngọn vận động để thắng phiếu; tựu trong cũng có ngài thực do dân cử, nhưng cử theo lối «làm xâu việc quan», bỏ cái phiếu cho «bất kỳ là ai» cho rồi mà về, khỏi phải cử đi cử lại, tốn tiền cơm quán và công chầu chực. Mà khốn nỗi hạng người có tiêm bảo cử đó, phần đông là tổng lý cùng hạng có phẩm hàm nhiều ít, chớ phần đông dân trắng có lá tiêm ấy đâu mà nói việc cử ai!

Tuy vậy, các ngài cũng nghiễm nhiên mang cái tên dân biểu, là nhân vật trong cơ quan dân cử (Corps Elus), như tấm bảng đã treo trước cửa viện dân-biểu.

Rồi mỗi năm các ngài đi dự hội-đồng một lần, trong hạn trên dưới 10 ngày, hoặc 7 ngày. Các ngài đi xe hạng nhứt, nào tiền lộ phí, nào tiền nhật cấp, nào bổng thưởng năm của mấy ngài thường trực, kể tốn trong ngân sách có bạc vạn, tiền ấy do kho nhà nước chi, do dân chúng tôi cong lưng cung cấp, mà quanh năm trừ ngày hội thường niên ra; dân không thấy các quan nghị làm việc gì.

Ừ, quanh năm không làm việc gì, chỉ có mấy ngày hội thì dân cũng gởi chút hy vọng vào mấy ngày hội ấy chớ sao?

Đúng ngày như lệnh triệu tập, các quan nghị đến Huế.

Đến Huế trước ngày khai hội, các ngài vào yết cụ thượng bộ Lại. Cụ lại dẫn vào yết đức vua, nghe huấn từ, rồi dẫn sang Tòa Khâm nghe đít cua, uống sam banh. Trong vài ngày đầu tiên, trừ chuyện trên, chỉ nghe các ngài bàn việc bảo cử 3 ghế thường trực cùng 2 ghế đi dự Hội-đồng kinh-tế, tức là cái ghế có «nhiều xu» trong viện.

Đoạn, theo như vấn đề Chánh-phủ đã đưa ra hỏi ý kiến, các ngài chia từng tiểu ban ra làm việc, làm việc suốt mấy ngày, chừng như có ngài cũng hơi nhọc, có ngài thì khỏe ru, bữa nào cũng có mặt ở đó là đủ, chỉ tốn công nói tiếng «thôi được» với bạn đồng sự là xong chuyện.

Tiểu ban thảo xong, đem đọc giữa viện nghe cũng có ngài bàn nói sửa đổi đôi chút, thế là xong cái nhiệm vụ đối với các vấn đề quan trọng mà Chánh-phủ đã ban hỏi.

Rồi, các ngài thảo bản yêu cầu chung và bản yêu cầu riêng... cái nầy thì có hơi dễ, vì trong kẹp da các ngài, đã thảo sẵn từ lâu, có ngài đã được đồng ý với bà nghị và đã đánh máy sẵn mấy bản rất bảnh hoi.

Rồi nghe «đít cua» bế mạc, lãnh tiền lộ phí và nhật cấp, ngài nào muốn mua đồ gì ở đất Thần-Kinh đem về làm quà cho bà đầm nhà thì tha hồ mua, rồi ai về nhà nấy, ngài nào làm việc riêng của ngài ấy.

Theo dư luận về kỳ hội đồng thường niên mới rồi thì các quan nghị ta nghe nhiều mà nói ít, chỉ kể bài diễn văn của quan Khâm đọc bữa các ngài tới yết, giấy đánh máy có 19 trang dày đặc, cùng bài diễn văn của cụ Thượng Lại cũng dài dà sa, đọc bản chữ Pháp xong, lại đọc bản dịch quốc ngữ, có ngài nghe như nghe sấm, có ngài nghe mỏi đã ngáp dài, thế là lỗ tai các ngài đã được nghe nhiều. Còn công việc của các ngài nói, trên 40 ngài mà thử chia tập biên bản hội đồng ra tính bình quân thì mỗi ngài không đầy một trương, thế là cái ngài nói ít, như có kẻ dùng những tiếng «merci» cùng tiếng «oui» vào, cũng chưa là bao nhiêu.

Bởi vậy nên phần đông đi xem kỳ hội đồng năm nay, có câu phê bình là «các quan nghị nghe nhiều mà nói ít».

Thôi, dân chúng ta lại gác lảng việc quan nghị lại, lo đi làm ăn kiếm cơm hằng ngày, có lẽ đến độ nầy sang năm, sẽ đi xem phiên hội đồng khác.

MỘT NGƯỜI DÂN
có đi xem Hội-đồng Dân-biểu

XIN NHẮC
các độc giả

Ngài nào còn thiếu tiền báo, xin nhớ kỳ hạn gởi về trả cho để tiện việc sổ sách cám ơn.

TIẾNG - DÂN

CHUYỆN ĐỜI

Những chuyện đau lòng

Đi xem mấy phiên nhóm của Viện Dân biểu năm nay được nghe nhiều chuyện đau lòng. Chuyện lũy mồ hôi nước mắt mà đóng góp mà con em không có chỗ đi học vì trường trại không đủ dung là một chuyện đau lòng; chuyện thầy giáo đội ra đã dạy học trò mà bị bắt đi làm vườn xã-tánh hoặc vào làm việc thơ ký ở tòa là 2 chuyện đau lòng; chuyện có bộ công tác mà đứng trước cảnh tường xiêu vách nát của các nha môn công thự phải bỏ tay vì không tiền tu bổ, là ba chuyện đau lòng; chuyện một bộ như bộ Kinh tế mà ngoài số lương hướng các quan, còn ngân sách để làm việc chỉ có 300$. là bốn chuyện đau lòng v. v.. Những chuyện đau lòng như vậy hễ viện còn họp ngày nào, thì thấy bày ra mãi mãi. Tựu trung có một chuyện mà ta không thể bỏ qua là quan ta đối với Viện ta.

Vẫn biết trong điều lệ của Viện thì ở các phiên hội đồng chỉ có quan Thượng bộ Lại, Khâm mạng của Hoàng thượng, đại diện cho Nam triều là đủ. Nhưng ta thấy các quan cố vấn Tây, các quan Chánh các sở như quan Học chánh, quan chánh Kiểm lâm, Canh nông, Lục lộ v. v... đều bỏ thì giờ quí hóa mà đến để bày tỏ các điều lợi hại và trả lời cho các ông Dân biểu. Thế mà các quan Thượng của ta, ngoài quan Thượng bộ Lại ra không ngài nào chịu đến. Vì vậy mà trước phiên nhóm ngày 14 Octobre để xét về ngân sách Nam triều thì các ông Dân biểu đồng thanh xin cho mời các cụ Thượng Kinh tế, Giáo dục, Tài chánh đến dự, mà không được.

Vì thế ở ịn của các cụ Thượng chăng! Thì ta thấy ở nước văn minh các cụ Thượng vẫn không nhận chuyện đến giữa nghị viện là một chuyện nhục kia mà. Họ lại còn phải đến cho các ông nghị luôn luôn chất vấn. Họ có điều gì ngại ngùng mà không giám tới nghị viện chăng? Thì cũng không có lý. Hoặc các cụ Thượng ta cho là nghị viện ta chưa xứng có cuộc bàn luận với Thượng thơ chăng? Cái đó cũng không có lý nữa, vì nước mình đã là nước chưa được văn minh lắm, thì cái trình độ ấy là chung cho cả nước, dầu quan dân chi cũng không thoát ra ngoài cái trình độ ấy huống dân hèn thì các ngài còn sống với ai kia chớ?

Vì vậy nên ta chỉ biết cắt nghĩa rằng sở dĩ các quan Thượng ta mà không muốn đến nghị viện là vì họ không muốn hợp tác với dân.

Cũng vì cái có không muốn hợp tác với dân cho nên ta mới thấy sinh ra những cái bộ mà công việc làm ích cho dân người ta vẫn còn hoài nghi lắm.

Thì mới năm vừa rồi Viện đã chỉ trích bộ Công tác mà nói rằng bộ tiêu tiền nhiều mà làm việc rất ít, nên có ông lại xin giảm cả bộ ấy. Đến năm nay lại đến phiên bộ Xã dân Kinh tế, Viện lại cũng xin giảm cả bộ ấy, để cho đỡ một mớ tiền cho ngân sách!

Đó, chưa nói cái kết quả của chính phủ dành để cho cái nguyện vọng ấy ra sao, chỉ nói nếu cứ mỗi năm các ông Dân biểu họp lại mà xin xúp đi một bộ, thì đến một năm kia chúng ta sẽ không còn thấy bộ nào cả. Nhưng không, tôi tin rằng các ông Dân biểu sẽ xin mở thêm nhiều bộ khác, nếu các bộ nầy mà thật có làm điều ích lợi cho dân.

Lạc-nhân

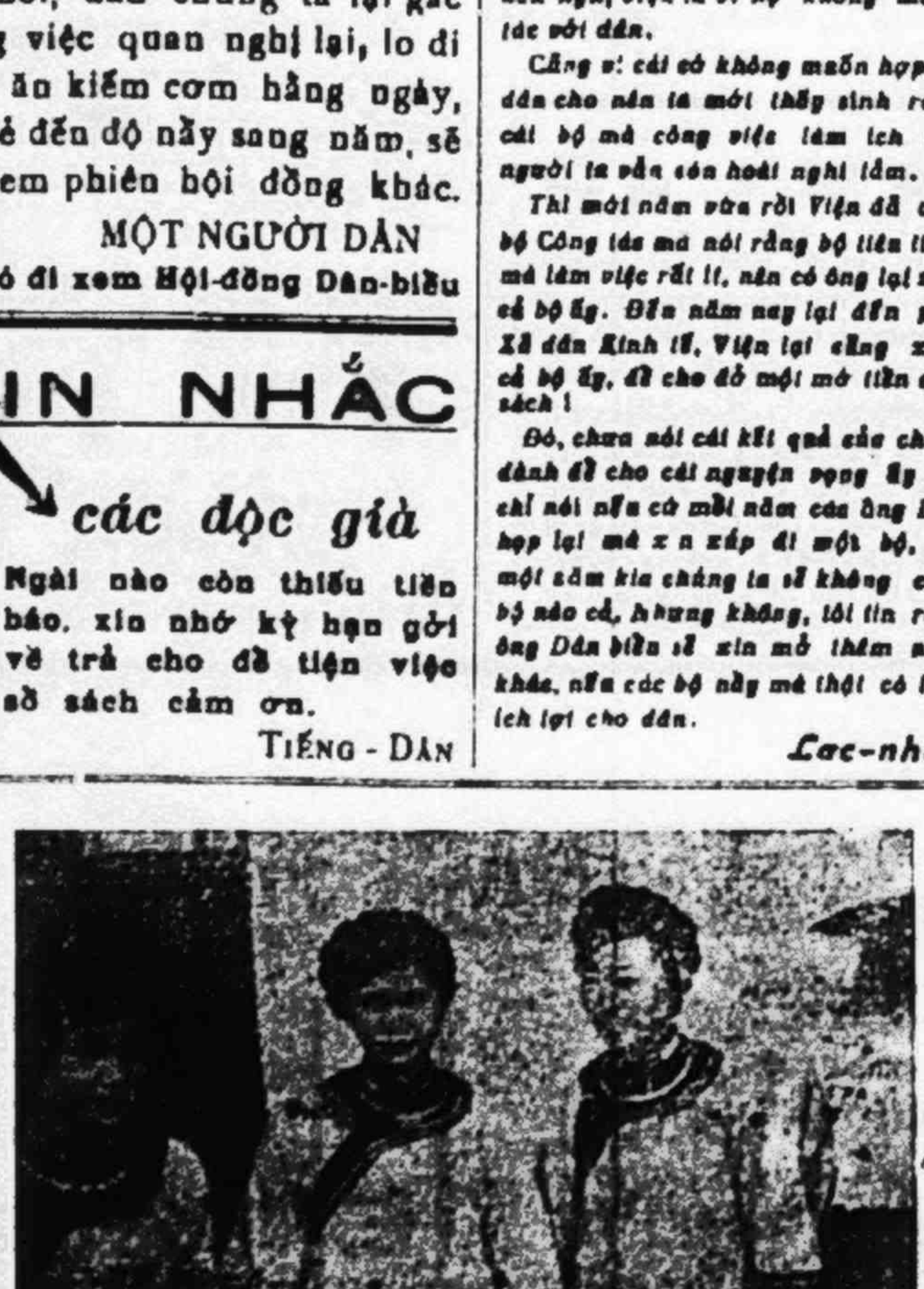

Mấy cô Xòe «hoa-khôi» ở miền Thượng-du Bắc-kỳ được chọn đi dự lễ Khánh thành đường xe lửa Hanoi — Saigon vừa rồi.

Chuyện phạt thuốc lá ở Tuy-Hòa

Tiếng-Dân số 969 và 975 ra ngày 6 và 15-10-36 có nói chuyện Đoàn-Tiến bị ông Cò ở Tuy-hòa bắt dặng y chở 50kgrs thuốc lá và giải qua phủ Tuy-hòa kêu phạt 20$, Tiến không chịu; phủ giải ra tỉnh Phú-yên giam 47 ngày rồi thả về. Sau bị phủ Tuy-an phạt 101$70. Đoàn-Tiến van nặng, đi kêu với quan Thương-chánh Xuân-đay phạt lại có 20$ mà phủ Tuy-an không chịu, bảo phải chạy 81$7o nữa cho đủ số v. v.

Nay bản báo tiếp được thơ của ông Đốn L'Anbrun ở Tuy hòa nói rằng: «ở Tuy hòa không có ông «Cò, chính ông kiêm chức ấy, và «sự kêu phạt thuốc đó không phải «ông, vì ông phi phận sự, nghĩa là «ông không can thiệp gì đến vụ «bắt phạt kia».

T. D.

Việc trồng thuốc với bắt thuốc

Mấy năm nay có nhiều nơi phiền lụy về cái nạn bắt thuốc lá và bị phạt đến đỗi nhà trồng thuốc cũng sợ lụy mà không dám trồng. Ở miền Bình-T uận lại có xảy ra sự bắt người hút thuốc điếu và có ít thuốc xắt trong lưng, dư luận rất là xôn xao.

Nay Tòa Thương-chánh Phan-thiết có tờ yết như vầy:

«YẾT THỊ:

Quan Chủ-sự Thương-chánh bá cáo cho nhân dân biết rằng; nghề trồng thuốc vẫn được tự do dễ dàng như trước, chẳng có điều gì bó buộc cả.

Ai muốn trồng, chỉ có việc khai phỏng chừng trồng bao nhiêu thôi, chớ chẳng phải thuế gì.

Ai cần hỏi điều gì về việc trồng thuốc thì cứ đến sở Thương-chánh Phan-thiết, quan Chủ-sự sẽ sẵn lòng chỉ vẽ rõ ràng.

Bấy lâu nay có tin đồn rằng: những người trồng thuốc phải trả mỗi cây 2 xu (0$02) thuế. đó là những lời bịa đặt, những mánh khóe của một bọn muốn rao như vậy, để các nhà trồng thuốc sợ tốn kém không trồng, để chúng nó tự do trồng một mình, bán giá cho đắt, được thủ lợi cho nhiều.

Sau cùng quan Chủ-sự cho nhân dân hay, để phòng một bọn người gian xảo, muốn lừa dối nhân dân, chúng nó hễ thấy ai hút thuốc, hoặc trong mình có chút ít thuốc xắt, thì dọa phạt lấy tiền bỏ túi.

Gặp những kẻ như vậy, thì nên tố cáo với quan chức, để bắt chúng nó trị tội.

Phan-thiết, le 5-10-36
Quan chủ nhà Đoan»

Xem tờ yết trên thì có bọn gian xảo, mượn quyền nhà đoan làm ngọn «đuổng gió bẻ măng» như chuyện bắt thuốc điếu và lục thuốc xắt trong lưng người, cùng hăm dọa nọ kia, chớ nhà Đoan không có luật «bắt trái phép» ấy.

Về sự phạt thuốc bắt thuốc nhân dân kêu ca đã nhiều, mà đã nhiều kẻ bị lụy đến bỏ nghề, mong c ánh phủ trừ mối tệ đã gieo ác cảm ấy cho dân quê.

T. N.

Số báo ra ngày thứ năm 22-10-36, sẽ đăng bài của ông Huỳnh-thúc-Kháng bản báo Chủ-nhiệm trả lời cho ông Trúc-Lâm về bức thơ đăng trong Việt-Báo.

Việc Thế-giới

TRUNG-HOA

Thượng-hải, 11-10-36. — Quân hạm Nhật trước đã đến 6 chiếc, nay lại thêm 3 chiếc mới đến nữa, là 9 chiếc quân hạm. Quân Nhật lục tục lên bờ vào trú trong giới Trung-hoa.

* * *

Hiện sông Hoàng-phố có 4 chiếc quân hạm Mỹ, 4 chiếc quân hạm Pháp, 3 chiếc của Anh và một chiếc của Ý. Người ta đồn nhau rằng quân Nhật sẽ chiếm đoạt Thượng hải, lòng người kinh hãi, tình thế trông ra rối loạn.

NHẬT

Đông-kinh, 11-10. — Theo thông tin «Domei» thì đã có đề khởi về việc Anh Nhật hiệp tác về đường kinh tế trong đất Hoa-Bắc.

* * *

Đông-kinh, 13-10 — Bàn về việc Anh cho Trung-hoa vay, đại biểu bộ Ngoại giao tuyên bố rằng Nhật sẽ cực lực phản đối, nếu việc vay bạc ấy có tính cách chính trị sẽ phòng hại đến cuộc trị an của Mãn châu.

* * *

Về việc nầy, người ta nhắc lại chuyện Trung hoa mua binh khí. Chuyện nầy Nhật rất lấy làm lo ngại; nên nay thấy Trung-hoa vay tiền càng sợ thêm nữa

(Xem tiếp qua trang 4 cột 2)

Một chút ý kiến...

Nên học cách «đi đám» ấy!

Những đám tiệc mừng sắc, mừng phẩm hàm..., ở ta, làm cho mấy tờ giấy mời bay ra như bươm bướm; mà hễ ai xoang tờ giấy ấy dính tay là phải nặn bụng kiếm 1 đồng, 5, 3 giác, một vài chai rượu, hoặc nửa một câu đối, bức trướng gì... để đi mừng. Nhứt là mấy bác tổng, lòng có thế lực, như mời chú giáp, chú trưởng hay tên dân có máu mặt nào, xem nó có hơi lãnh đạm, thì đố các bác khỏi gằm vào ruột để kiếm cách trả thù cái cách «thất lễ» đó.

Đối với cách buôn thịt khéo của các bác, nhiều kẻ trù tính cứ chung 5, 10 người mua một chai rượu tới mừng mà «dự tiệc» cho thả cửa, các bác lỗ phải kinh hồn, các bác khỏi trách, mà rồi lần sau các bác không giám mời nữa.

Cách đó nghe cũng hay hay, nhưng tôi cho là chưa đ ệu lắm.

Mới rồi ở tỉnh trong — cái tỉnh tôi vừa mới kể một chuyện-nhà thầy chánh tổng nọ có lễ mừng ...nhân đó nẩy một nhịp cho bà con ta nên bắt chước cách đi đám sau nầy của một bậc «cha mẹ dân».

Nguyên lễ mừng ấy, thầy chánh có mời quan địa phương hạt mình dự. Đúng ngày giờ, quan cùng cô hầu và mấy chú lính hầu gì kéo tới loạn xị; thầy chánh nghĩ, thế nào quan đối với hàng tổng sẽ mừng cái gì đặc biệt.... Ai hay, quan vào, quan đưa ra hai chai rượu khăng bẳn hôi, có đầu trên đầu chai, khẳng trơn lởn, không có dấu hiệu nào đóng cả! bọn dân thầm thì với nhau: có lẽ quan nhiều rượu lễ nên trút dồn chung lại mà làm cách hợp nhứt (unification), cũng như các xứ liên bang Huê-kỳ, Nga Xô-viết v. v. hợp các xứ nhỏ mà thành, nên có chai rượu lễ. Một cái lễ khỏi tốn xu!

Quan ngài lại còn tự tay đưa ra câu đối mới ngộ chớ! Cái câu đối viết nơi miếng giấy, còn để nhường quyền viết vào ... ai nay hàng lụa gì tùy ý gia chủ! Hai cái lễ không tốn xu!

Hai chai rượu, một câu đối! một đàng thì do lễ thừa góp lại; một đàng tại chữ trong não kéo ra, hay là dở sách xưa chép lại cũng chả biết. Ấy quan ngài đi đám không tốn gì cả; không tốn mà o lợi là khác.

Cách đi đám ấy, hạng dân ngu... ta nên học lấy!

VUI-NÓI

Hội đồng thường niên viện Dân biểu Trung kỳ

Ngày 14 Octobre
Buổi mai
(Tiếp theo)

Xét dạng bản ngân sách Nam triều và các việc công tác Nam triều và các tỉnh

Ông Nguyễn quốc Túy đọc tờ trình của tiểu ban. Ông khởi đầu cho chính phủ Nam triều là chính phủ non bộ, vì việc gì cũng có mà chỉ chút xíu thôi. Ngân sách chỉ có 2 444.919$. Lược xem từng khoản, đầu tiên thấy khoản phụ cấp cho Bảo đại thư viện... vì ít tiền nên thư viện cũng không được bao nhiêu sách. Đến sự tu sử quán, làm rất cẩu thả, dùng các quan không có khoa mục, hoặc phế huyền bị lỗi; đáng lẽ phải dụng nhiều người có đức vọng..Cơ quan ấy lại phải độc lập, đừng cho phụ thuộc dưới bộ Giáo dục. Nên không tiền, thì nên giảm viện Đô sát vì không còn thấy ích lợi nữa. Phụ cấp cho Như tây du học hội 1.000$ vẫn là ít quá. Nhưng các người nhờ hội mà thành tài thật đã phụ lòng mong mỏi của quốc dân. Các người học canh nông, điện khí đều về làm quan hành chánh.... Về việc học thì bộ Giáo dục chi tiêu lương bổng mỗi năm có đến 470 626$ mà sự học chưa có gì để toại lòng dân, trẻ em thất học vẫn nhiều... Cái bằng yếu lược làm trở ngại cho chuyện học, ở Nam kỳ đã bãi, mà ở Trung kỳ vẫn còn. Công dân giáo dục xin mãi mà vẫn không thấy giấy.

Nói về công tác, ở kinh thành Huế phía bên người Pháp nguy nga đẹp đẽ bao nhiêu thì phía bên hoàng thành điêu sơ tàn tệ bấy nhiêu. Ở ngay cửa Thượng tứ đi vào lại có hai con rùa tiêu biểu cho sự chậm chạp và phục tùng... Các đình thự thì lại càng tệ hơn, năm nào cũng thấy trù 1.5oo$ để tu bổ, mà chung qui vẫn thấy như cũ.

Bộ Kinh tế và Cứu tế lại cũng làm cho dân thất vọng nốt. Ta chỉ thấy thỉnh thoảng khuyến khích dân trồng mít trồng thơm, thỉnh thoảng có nhiều chương trình kỳ dị. Ở Huế là trung tâm mà không có một nhà nuôi trẻ mồ côi, không có một trường giới viện. Vậy xin trích bớt một số tiền bán vàng Sâm sơn mà lo các việc ấy.

Đọc tờ trình xong, ông Túy chất vấn về nhiều khoản như viện đô sát..., việc một người ở Hòa vang góp 5oo$ cho hội như tây du học mà lạc mất.

Về việc sau nầy quan Thượng bộ Lại nói đương điều tra để trị vị quan địa phương đã lấy số tiền ấy.

Ông Thụy nói về việc như tây du học mà than phiền cho nhiều người thành tài rồi, uống nước quên nguồn. Vậy Hội nên ra một thể lệ buộc các người ấy phải góp vào hội một phần số tiền lương của họ.

Quan Thượng Lại nói đến ấy rất chí lý, xin ghi vào biên bản để thi hành.

Ông Giáo không đồng ý với ông Thụy mà nói rằng phàm làm ơn gì không nên mong trả. Và nếu nước mình quả có những hạng thành tài rồi quên gốc, thì nước mình rõ vô phúc!

Ông Túy nói từ cuộc cải cách các viên chức chuyên môn không cho làm hành chánh, sao vẫn thấy có?

Quan Thượng bộ Lại nói việc đem các viên chức chuyên môn làm hành chánh vẫn là việc hay,

(Xem qua trang 3 cột 1)

BÀI DIỄN-VĂN CỦA QUAN KHÂM-SỨ GUILLEMAIN

ĐỌC TẠI TÒA KHÂM CHIỀU NGÀY 9-10-36 LÚC TIẾP-KIẾN CÁC ÔNG DÂN-BIỂU TRUNG-KỲ

(Tiếp theo)

Theo lời yêu cầu của đôi ông trong quĩ viện kỳ hội đồng thường niên năm ngoái, bộ Kinh tế và tòa Khâm, ngày 6-8-36 đã thông tư các tỉnh để nhắc lại cách thức dùng tư ích, cách thức ấy sẽ vừa lòng các ông. Cấm không được dùng tư ích trong các công việc không quan hệ đến hương thôn, cấm không được dùng tư ích vào những việc làm quá xa làng, cũng cấm không cho bắt thục tư ích, nếu như các làng không thuận tình.

Theo lời đôi ông đã yêu cầu, bộ Kinh tế đã kiếm cách tuyên truyền nơi dân gian, những cách thức nên dùng, để làm cho các giống cây thêm tốt và được nhiều hoa quả. Hơn nữa, bộ Kinh tế đã có một sáng kiến rất hay, là thêm vào tờ Nam triều quốc ngữ công báo xuất bản mỗi tháng một kỳ, một tờ phụ trương về mặt kinh tế, đem bàn một cách dễ hiểu những vấn đề có ích cho nông nghiệp, mục súc, công nghệ, cơ quan cứu tế và y tế. Các quan huyện khi nào đi hành hạt sẽ đem tờ phụ trương ấy đọc và cắt nghĩa cho dân sự hiểu. Vả chăng, từ nay về sau Nam triều Công báo và tờ phụ trương ấy, sẽ phát không cho các làng xã ở Trung kỳ.

Nhờ có sở Kiểm lâm và bộ Kinh tế cổ võ, nên đã trồng thêm được rất nhiều dương liễu ở các tỉnh, ở Nghệ an được 84 mẫu, Quảng trị 243 mẫu, Quảng nam 510 mẫu, Ninh thuận 94 mẫu 400, cọng với số đã trồng rồi ở Trung kỳ, thì nay được tất cả 1624 mẫu dương liễu trồng rồi và 163 mẫu vuông gieo hột.

Lâm lộc là một nguồn lợi to trong xứ, nên phải bảo hộ và phòng ngừa những dân quê ở núi, hoặc dân mọi hoặc dân Nam không hiểu nhiều khi đốt phá rất hại. Nên nhà nước định thi hành cách thức sau này:

Phát những quyển sách bằng quốc ngữ tóm tắt điều luật về lâm lộc, và sở Kiểm lâm xuất bản một quyển sách để dạy học trò về phương diện ấy.

Một tỉnh sẽ lập một thể lệ riêng để bảo hộ lâm sản. Thể lệ ấy cốt để kiểm soát một cách chắc chắn những khu rừng quan trọng. Ở Bình định và Ninh thuận nay mai sẽ đem ra thi hành một thể lệ như thế.

Về mục súc, bộ Kinh tế đứng trung gian giữa sở thú y và dân sự, để cắt nghĩa cho dân hiểu, và tin nơi hiệu quả của việc chủng đậu để phòng ngừa bệnh dịch, và bắt thực hành phương pháp vệ sanh, cốt để bổ ích và khuyếch trương mục súc. Năm 1935 và 1936 đã thấy có kết quả tốt vì ít có bệnh dịch và trâu bò ít chết. Nhà nước sẽ lập ở các tỉnh những cuộc đấu xảo nông nghiệp để khuyến khích dân sự lựa giống tốt để cho súc vật một ngày một tăng giá trị.

Bao nhiêu điều đã tỏ cho các ông rõ tấm lòng nhiệt thành của Chánh phủ Nam triều đối với vấn đề khuyếch trương kinh tế xứ Trung kỳ.

Luôn tiện tưởng cũng nên nhắc lại những công việc Chánh phủ bảo hộ đã làm về phương diện kinh tế ở xứ này.

Một quan kỹ sư ở sở gạo (office du riz) vừa mới đi hành hạt trong xứ Trung kỳ để khảo cứu những giống cây, biên tập thành một bản, sau này cho dễ lựa chọn.

Sở nông chính không khi nào ngơi những công việc mục đích để làm cho thổ sản được tốt. Muốn đạt được mục đích ấy, nên sở Nông chính đã hợp đồng cùng Nông chính nghiên cứu viện (Institut des Recherches agronomiques) để lập những vườn thí nghiệm ở các tỉnh. Ở các vườn ấy sẽ có những chỗ gieo hột giống tốt, rồi sẽ đem phát không cho dân cư những giống hoặc những cây đã lựa chọn kỹ càng.

Ở Bình định và Phú yên sự buôn bán giây dừa rất thịnh hành. Ấy cũng nhờ công phu dạy dân quê làm cho sản vật minh thêm tốt. Ở các tỉnh ấy cũng có lựa chọn nhiều giống dừa tốt và bày cách trừ sâu bọ.

Ở các nơi thành thị, rồi đây sẽ thiết lập những hội liên đoàn để làm và bán những sản vật trong xứ. Hiện bây giờ ở Quảng-ngãi đã có một hội liên đoàn như thế, làm và bán đường rất chạy. Đương mùa thuế đường hạ giá tới 50%, nhưng trong Nam giá vẫn thường thường cao luôn.

Một hội liên đoàn về dân trồn và bắp hiện đang thiết lập ở Thanh hóa. Một hội về chè và bắp và một hội khác về dừa và sản vật do cây dừa mà ra, đã định lập ở Quảng-nam và Bồng-sơn. Nhiều hội khác sẽ noi theo gương của các hội trước mà thành lập dưới quyền quản lý của các ông chủ nông phố ngân hàng tỉnh hạt. (Còn nữa)

Theo bản dịch của Tòa-Khâm

Đánh giây thép sang Guyane thuộc Pháp

Từ nay, giây thép đánh qua Guyane thuộc Pháp, được đánh theo đường vô tuyến điện Hanoi — Paris và Saigon — Paris, theo giá sau này:

Đánh qua Mana, Régina, St Georges de l'Oyapoc, St- Laurent du Maroni, giá thường mỗi chữ 3f.61-or, giá hoản: mỗi chữ 4f 305-or.

Đánh qua Inini và St-Elie giá thường: mỗi chữ 3f 81-or, giá hoản mỗi chữ 4f.405-or.

Đánh cho các sở khác, giá thường: mỗi chữ 3f 41-or, giá hoản mỗi chữ 4f 205-or

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

PHÁT-HÀNH LẦN THỨ HAI

Có 4 kỳ liên tiếp nhau:

Kỳ thứ nhất, xổ tại Nam-Vang, ngày 23 tháng 10 tây năm 1936

Kỳ thứ nhì, xổ tại Hanoi, ngày 17 tháng 11 năm 1936

Kỳ thứ ba, xổ tại Saigon, ngày 19 tháng chạp tây năm 1936

Kỳ thứ tư, xổ tại Huế, ngày 30 tháng giêng tây năm 1937

Mỗi kỳ chỉ phát hành có 200.000 vé

ĐỪNG CHỜ NỮA, NÊN MUA MAU MAU ĐI, KẺO ĐẾN GẦN NGÀY HỎI MUA LẠI HẾT!

Kỳ nào, cũng vẫn có:

1 số trúng	4.000$
8 số trúng	1.000
80 số trúng	100
400 số trúng	50
4.000 số trúng	10

Số 4 kỳ khác nhau, xin nhận cho kỹ, kẻo đến các ngày xổ đó lầm uổng công! Nhưng trong 4 kỳ ấy, bất cứ kỳ nào, dầu trúng hay không, nhớ cất số cẩn thận, đợi tới ngày 20 tháng giêng tây năm 1937, còn được dự một cuộc xổ số chung nữa, xổ tại Huế, liền sau khi xổ kỳ thứ tư rồi. May ra được trúng một lô lớn trong 3 lô sau này:

100.000$ — 40.000$ — 20.000$

Nên để ý: Kỳ nào, vé cũng bán khắp cả xứ Trung-kỳ. Vé kỳ thứ nhất bán hết rất mau! Hiện nay đã bắt đầu bán vé kỳ thứ nhì rồi! Ở các thành thị, bán đến 16 tháng 11 tây thì thôi, còn các chỗ khác bán đến 14 tháng 11 tây là cùng.

Cũng 1$00 một vé, mà lại được hai dịp may!

Lời than của dân nghèo miền núi

Vì cái vạ lây về lệnh cấm đốt núi và vào rừng

Dân nghèo miền núi như Quảng ngãi, Quảng nam... trừ ngoại một số rất ít, sống về nghề khác; còn bao nhiêu thì mỗi khi hết công việc, cày thuê, cuốc mướn, gặt lúa, đào khoai dưới đồng, chồng dẫn vợ, cha dắt con, người nào cũng đem nhau vào núi, lên rừng: đốn củi, cắt tranh, đốt than, hái trái..., nhờ những sản vật «thiên nhiên» ấy mà nuôi sống và đóng góp sưu thuế. Tựu trung số phát chòi, đào sắn, cạy đá đến cây làm được một cái rẫy tranh, hoặc làm rẫy khoai, bắp công trình hổ rất cay đắng.

Trước kia mỗi lần cắt tranh xong, bắt sẵn núi hay rẫy, cỏ dọn chòi phơi khô rồi là đốt chảy, có đốt như thế, thì tranh mới sanh chồi, nẩy mầm, mà đất mới khỏi cỏ, tranh hay khoai bắp cũng tốt; cái tiếng «đốt rẫy» ở miền nguồn đã thành quen như tiếng «cày ruộng bón phân», miễn là không đốt lan ra ngoài hạn. Sự làm rẫy với dân miền núi, không khác gì làng chài với sông biển. Vì thế nên ai cũng nhận những «rẫy» ấy là «vú sữa» của dân nguồn.

Từ vài năm nay có luật Kiểm lâm can thiệp, như ở Quảng ngãi mỗi nơi đầu truông, gò núi, xó hóc, giữa đèo, đều có tấm bảng viết to mấy chữ «cấm đốt núi» và nghiêm sức các xã thôn phải ân cử sưu phân tuần tráp, cho nghiêm mật, nếu để núi chảy thì bị phạt v. v.. Cấm đốt núi là cố nhiên nhưng ai cũng tưởng cái lịnh ấy chỉ cấm nơi rừng cao núi rậm, và ai phạm phép mới bị tội, còn ai không đốt thì rẫy bị tranh xấu mà thôi. Chẳng ngờ đâu một lần núi cháy, dầu bị cháy lây mà hương lý nhân dân đều bị vạ lây. Xem như khi tháng tư ta, núi Giàng chạy mà nhân dân lý hương các làng An ba, Xuân đình, Mỏ sơn bị đòi hỏ khai báo mấy lần; núi Minh long cháy lây qua, mà hương lý làng Long bình sắp bị phạt; và các làng: An chỉ, Phú lâm, Hòa huân, Thuận phong (đều thuộc huyện Nghĩa hành), cũng vì núi chạy mà phải tai bay vạ gió! Thậm chí có người trưng núi để tranh, hiện có nộp thuế, mà nay đành để cho cỏ mọc, chồi lan, thật đáng tội nghiệp!

Không chỉ thế thôi, vì lịnh cấm ấy, mà nhân dân tranh cãi bị hương lý đọa hạt một cách cay nghiệt. Như các làng Phú hiệp và Vạn lộc đông và tây (phủ Mộ đức), bắt nhân dân tranh cãi các nơi, phải chịu tiền «mãi lộ» mới được vào rừng sanh lý, nếu không thì bị những đòn bắt, tịch cả rựa liềm.... «Dùi đánh đục, đục đánh săng», kết cục bọn dân nghèo, làm khúc hè cho bọn làng bầm xắt. Cái lịnh cấm này, làm thiệt hại sự làm ăn của dân quê, biết là bao nhiêu! vả lại cũng vì sự «phạt lây» ấy, mà làng trên thù làng dưới, kẻ nọ oán người kia, mỗi khi muốn làm hại nhau, cứ đốt chòm núi hoặc rẫy tranh là làng kia phải bị phạt! Rừng núi mênh mông, ai canh giữ cho được! Sự phao phản này, đối với sự «ưu thuốc phiện, rượu lậu» dễ dàng hơn, nên gây mối thù oán không giết. Vì thế nên hiện nay đi đến đâu, cũng nghe nhân dân than phiền về cái «vạ lây» ấy.

Đối với tình cảnh dân nghèo miền nguồn, mong Chánh phủ châm chước cái lịnh «cấm đốt núi» lại thế nào, cho phần đông dân tranh cãi được dễ thở. Dầu có cấm, là cấm những nơi «rừng sâu, núi rậm»; còn những núi và rẫy có tranh, thì cho dân được phép đốt, nếu cháy lây vào núi khác sẽ bị phạt.

Như thế thì dân nghèo miền núi mới sống nổi.

Dương-sơn-tiều lai cảo

Một tấn thảm kịch

Con đánh cha trọng thương!

THANH-HÓA. — Sáng ngày 12 Octobre, ông Lương-trọng-Ngạc, 70 tuổi, người làng Đông sơn, phủ Đông sơn, tới nhà thương Thanh-hóa điều trị, vì bị người con trai là Lương-Trinh đánh bị thương nặng đến nỗi ho ra huyết!

Nguyên ông Ngạc, nhà giàu, có hai người con: con trai lớn là Lương Trinh, 32 tuổi, cựu lý trưởng, du đãng phóng túng; con thứ là Lương trọng Khoa, được bố mẹ tin yêu, nên Lương Trinh đem lòng ghen ghét, thường gây ra việc bất hòa trong gia đình.

Vừa rồi tháng trước, lý Trinh bán ruộng, ông Ngạc có la nói, lý Trinh cãi lại, ông Ngạc đánh, lý Trinh đánh lại rồi bỏ chạy. Ông Ngạc chạy theo ra đường, lý Trinh đánh ông ngã! Bệnh tình ông rất nặng, ho ra huyết.

Hiện quan Phủ Đông-sơn đã bắt giam tên con bất hiếu ấy để nghị tội.

P. S.

Nỗi khổ về tiền trích lục

Ở Quảng nam, năm nay bị lụt ngậm, mùa tháng tám mất. Dân đã khổ, lại còn khổ về tiền trích lục!

Về mấy hạt đã đạc, như phủ Điện bàn v. v., trong những làng phát trích lục vừa rồi, cứ mỗi số đất tư là một tờ trích lục, mỗi sào đến 16 xu. Tiếng thì nói 16 xu, chớ kỳ thật có chỗ đến gấp hai, vì mỗi số lẻ trong mỗi số đất (fraction de sào) cũng phải chịu đồng như 1 sào; và như một sào có 3, 4 số hiệu thì phải chịu gấp 3, gấp 4 lần 16 xu tiền.

Có tờ Nghị định Tòa Khâm số 1881 ngày 28-7-33, khoản 2, cho phép các điền chủ xin nhập nhiều số đất vào một trích lục để đỡ bớt một phần phí tổn tăng kia, điền chủ chúng tôi, kẻ xin trên đơn, người xin trên tờ khai, không biết sau này có hưởng được cái ơn ấy không? chớ về những làng đã phát trích lục, chỉ thấy phát từng số một mà thôi.

Vả lại, trước kia nghe nói chừng một năm trở lại là tạm bộ sẽ thành bộ mới và phát trích lục, nhưng những làng phát bộ mới về, kể cũng đến 3, 4 năm. Trong thời gian đó, nhiều người đã mua bán luân chuyển nhiều nơi, nay trích lục phát ra vẫn còn tên nguyên nghiệp. Nghiệp chủ mới đến nhận trích lục, trả một lớp tiền, rồi xin thay trích lục lại phải chịu một lớp tiền nữa, thành ra lệ định thâu mỗi sào 16 sào, mà có chỗ phải xấp mấy lên mới nhận được! Đó là chưa kể sự phí về đi xin và khai trình.

Kể có đất đã vậy, làng có đất công lại cũng khổ nữa. Tuy là trích lục phát chung, mà bao nhiêu đất hoang cũng đều phải chịu tiền như đất cày cấy, chỉ trừ những khoảnh đất công hoang trên 10 mẫu ta, thì vào ngày 4 Juillet đây, quan Tổng đốc đã thương cho khỏi nạp; nay tòa Sứ lại y theo công văn của quan Địa-chánh ra lúc trước, bắt làng nạp mỗi số công hoang là 16$00; lại còn buộc một điều kiện là làng nào muốn miễn trích lục số đất công hoang nào, thì phải làm cam đoan kiết bỏ hẳn số đất ấy, chớ không còn chút quyền lợi gì ở trong nữa. Cho còn quyền sở hữu, phải nhận trích lục, phải trả tiền mà định một giá ngạch quá cao, thì những làng có công bản, nỏ nói làm gì, chớ có nhiều làng một món tiền gì cũng không có, mà chia cho đồng dân chịu thì những người lao khổ biết cầm cố gì mà chạy?

Chúng tôi xin nhà nước cho những điền chủ có đất ruộng liền bờ được lãnh trích lục chung; xin giảm tiền trích lục đất công hoang và miễn cho những làng không có công bản; xin bỏ lệ thâu tiền trích lục về những số lẻ sào, chỉ thâu những số lẻ trên 10 thước (trên 2/3 sào); những trích lục sai phải sửa lại, miễn tiền tồn lần thứ hai cho; xin dài hạn thâu tiền trích lục và xin nhà Nông phố Ngân hàng cho vay dài hạn và cho một cách phổ thông hơn, đặng ai cũng có thể vay để trả tiền phí trích lục.

Các nạn trích lục này làm cho dân lo hơn là vụ thuế nhà nước xét cho.

ĐIỀN CHỦ lai cảo

Tin buồn

Bản báo được tin buồn cụ Tế tửu hưu trí ĐẶNG-VĂN-CHUYÊN vừa tạ thế tại quê xứ, làng Nho lâm, phủ Diễn châu, tỉnh Nghệ an, ngày 12 Octobre 1936, hưởng thọ 79 tuổi.

Cụ là một tiền bối nhơn vật rất có danh vọng. Con cháu rất đông và đều thành đạt cả.

Bản báo đồng nhơn xin có lời trân trọng tỏ lòng mến tiếc Cụ và chia buồn cùng tang quyến.

T. D.

LẠI TIN BUỒN

Cụ Thân mẫu quan Nguyễn-bá-Trác Tổng đốc Thanh hóa là bà Thái bộc Tự khanh Nguyễn-văn-Thước tức là bà TRƯƠNG THỊ VĨNH, mông sanh phong chánh tam phẩm lịnh nhơn, hưởng thọ 84 tuổi, tạ thế ngày 29 tháng 8 ta (14-10-36), ở làng Hòa đa xã, phủ Điện bàn, Quảng nam.

Ngày 4 tháng 9 ta (18-10-36) đã làm lễ an táng.

Bản báo xin có lời chia buồn cùng ông Nguyễn bá Trác và tang quyến.

T. D.

MỘT VIỆC ĐÁNG CHÚ Ý TRONG CUỘC LỄ KHÁNH THÀNH ĐƯỜNG XE LỬA SUỐT ĐÔNG-DƯƠNG

(việc di dân)

Đường xe hỏa suốt Đông-dương khánh thành lúc đầu tháng Octobre này, những khoản phí về cuộc lễ ấy, chánh phủ xuất một số tiền to, cùng các trò biểu diễn trong mấy ngày, cái đó đối với dân chúng ta không dính dáng gì. Duy có một việc quan hệ là vấn đề di dân mà 2 quan Tổng-đốc Trần văn Thông và Vi văn Định là 2 nhà chánh giới quan trọng ở Bắc-hà, nhân dự lễ khánh thành mà khảo sát và thương định đến vấn đề quan yếu ấy.

Trong Nam đất rộng mà người sưa, ngoài Bắc người thừa mà đất hẹp (Trung-kỳ cũng mang cái nạn đất hẹp và xấu nữa), nếu như có cách chia cho bình quân người với đất xứng hiệp nhau thì sanh kế tất dễ dàng hơn ngày nay nhiều; khổ vì cái cớ sông ngăn núi cách, ở đâu yên phận làm ăn ở đó, có kẻ vì khuẩn bức, không nằm co chịu đói trong lũy tre xanh cổng làng mà bằng mình đi vào nơi đất rộng người thưa để kiếm ăn, song cũng chỉ phần riêng cá nhân, vốn liếng không có, đoàn thể cũng không, chỉ mang cái thân côi đi làm thuê ở mướn kiếm cơm bằng ngày, chớ không sao lập nên cơ sở, vì đường giao thông đã khó mà không có phương sách bảo vệ và trợ cấp về công cuộc di dân kia.

Nay đường xe đã thông, rút ngắn con đường giao thông, được chánh phủ lưu tâm đến công cuộc di dân, trù cách bảo trợ cho chu đáo thì lúc đầu có khó nhọc, nhưng sau 5,3 năm sẽ thấy thành hiệu. Lấy tánh cách siêng năng của dân Trung, Bắc, mở mang những đất phì nhiêu, lần lần đất không có nơi nào bỏ hoang, dân không có người nào vô nghiệp, không chỉ lợi ích cho dân, mà lợi ích cho nhà nước cũng không ít.

Về lễ khánh thành đường sắt suốt Đông-dương, đối với dân ta tưởng vấn đề di dân là điều quan yếu hơn các trò diễn khác.

X.

Tiếng kêu của các người làm việc ngoại ngạch ở các công sở xứ Trung-kỳ

Có được lá đơn của các Ngài kia chung mấy điều mà không có ký tên, bản báo chỉ trích đăng đại lược. Các Ngài nên làm đơn này bằng chữ Pháp gởi thẳng lên các quan Thủ-hiến thì mới mong có kết quả.

L. T. S.

Chúng tôi là các hạng làm contractuels, temporaires và journaliers ở các Công sở xứ Trung kỳ, xin Chánh-phủ y cho chúng tôi mấy điều như sau này, chúng tôi rất đội ơn:

1/ Hạng thơ ký có văn bằng Tú tài (baccalauréat), người nào làm contractuel, temporaire hay journalier các công sở, đã được 1 năm, lý lịch tốt, thì xin cho thiệt thọ chánh ngạch vào thơ ký hạng 6.

2/ Hạng thơ ký có văn bằng Cao đẳng tiểu học (C. E. P. S. F. I.), người nào làm contractuel, temporaire hay journalier các công sở, đã được 2 năm, lý lịch tốt, thì xin cho thiệt thọ chánh ngạch vào thơ ký hạng 7.

3/ Hạng thơ ký có văn bằng Sơ đẳng Pháp-Việt (C. E. P. F. I.), người làm làm contractuel, temporaire hay journalier các công sở, đã được 3 năm, lý lịch tốt, thì xin cho thiệt thọ chánh ngạch vào thơ vào ký hạng 8.

4./ Xin khấu tiền lương mà nộp kho Hưu trí theo lệ hiện hành.

5/ Xin cho thưởng phẩm hàm và huy chương của 2 chánh phủ.

Sách tặng

Ông Thân-trọng-Khôi, tham-tá sở Canh-nông vừa rồi có soạn hai quyển sách rất có ích cho nông gia xứ ta. Sách này do nhà nước xuất bản, vừa rồi ông có gởi tặng bản báo mỗi thứ 1 quyển:

« La culture du poivrier dans le Centre-Annam », trong tác giả nghiên cứu về giống tiêu, cách trồng v. v. ở Gio-linh (Quảng trị) và miền Tiên-phước (Quảng nam), lại có nói về giá cả.

2/ « L'emploi des plantes spontanées comme engrais verts dans les régions côtières de l'Annam », trong bày cách dùng các thứ cây nhỏ để làm phân bón cây.

Bản báo xin có lời cảm ơn tác giả.

T. D.

Môn thuốc trẻ con

Trẻ con thể chất mềm yếu, dễ bị cảm nhiễm, như cảm gió, cảm nước, cảm nắng, cảm lạnh, hoặc khi mọc răng, khi trở trời, cũng hay phát nóng lạnh.

Cảm lâu xuống đến phổi sinh ra ho, nếu để chậm trễ hay sinh ra bệnh sưng phổi.

Muốn chữa các chứng cảm mạo, nóng lạnh và các chứng ho của trẻ con, nên dùng:

thuốc nóng lạnh trẻ con và thuốc ho trẻ con

HIỆU CHỮ THỌ

NHÀ THUỐC VĨNH-THỌ TOURANE

Phải lo đến tính-mệnh

Hạ thu giao tiết, chính là lúc người ta sinh bệnh sốt nóng cảm gió

THỐI NHIỆT TÁN ĐẠI-QUANG

là thứ thuốc để trừ các bệnh cảm mạo sương gió, sốt nóng, sốt rét, nhức đầu, trúng hàn, trúng thử, công hiệu hơn hết mọi thứ thuốc khác, cam đoan trong năm mươi phút kiến công.

Đại-Quang Dược-Phòng

Tổng cuộc: 27, Bd Tổng-đốc Phương, CHỢ-LỚN

Phân cuộc: 29, Phố hàng Ngang HANOI

Sữa

NESTLÉ

HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON

NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Hội đồng thường niên viện Dân-biểu Trungkỳ

(Tiếp theo trang 1)

vì cái học họ cũng có thể dùng rộng được. Người tây cũng thế, vì như quan Sứ Quảng nam, một nhà kỹ sư cầu cống mà làm công sứ.

Nói về công tác, ông Thụy nói đặt một bộ Công tác mà để tu bổ sơ qua các dinh thự, thật là mất thì giờ của quan bộ trưởng và các quan. Ông xin hiến một phương pháp. Là dùng cái thì giờ dư ấy mà lo cho việc sống của xã dân, bày vẽ bọ cách làm nhà, làm cửa, đào giếng v. v...

— Đó lại là việc vệ sinh chớ không phải công tác.

Ông Tùy nói nên sửa sang các bộ lại, còn hơn là làm những vườn tược ở ngoài cửa Thượng tứ vì chỉ là bề mặt thôi.

Ông Quảng nói tóm tắt rằng công việc của bộ Công tác không xứng đáng với tiền tiêu của nhân viên bộ ấy. Làm việc chỉ có 6 vạn, mà hết 2 vạn làm trong nội rồi. Thì công việc một bộ mà không bằng công việc của một tư nhân: như ông Võ đình Thụy hiện đương làm một công việc ở Quảng ngãi có hơn 36 vạn, thì hơn một bộ nhiều. Còn các công việc to lớn trong nước nào việc bồi xa, việc dẫn thủy v. v... bộ ta không hề biết đến.

Quan Tham Hường Đề nói bộ cũng có trách nhiệm coi ngó các dinh thự v. v...

Ông Quảng: Thăm coi các dinh thự mà thấy nhà hư vách nát, qui bộ vì cớ k ông ngân sách phải khoanh tay, thì là một đều rất thương tâm!

Ông Tùy nói về việc người chết ở trong thành mà không cho ra các cửa, hoặc không cho đi trước ngọ môn, phải khiêng đi quanh phía sau cửa An hòa v. v...

Quan Thượng Lại nói đó là vì tục lệ, như ở nhà quê mình có người chết cũng không cho ra cửa ngõ, phải phá rào đem ra.

Ông Tùy nói đời bây giờ xin cải cách các lệ ấy.

Nói về việc học, ông Thụy nói từ ngày đặt bộ Giáo dục, cải cách việc học bỏ chữ Tây, ba năm sau lại bắt học lại. Thành ra chậm trễ cho sự học của tử đệ vô cùng. Nhưng việc đã qua đáng tiếc, cũng không nên nói lại. Chỉ xin bây giờ việc học phải có một chương trình. Chương trình ấy phải hỏi ý kiến của quốc dân rồi đem ra thi hành. Ông Thụy nhân đây mà công kích báo *Tiếng-dân*, nói rằng báo T. D. nói không cần chương trình. *Ông Thụy lầm, người ta công kích là công kích những chương trình viễn vông quan nghị ứng cử và những chương trình để lòe chúng trong lúc tranh cử ban thường trực kia chớ!*)

Ông Tùy hỏi tại sao trong chương trình không có giấy chữ Tây, mà khi thi vào lớp nhì lại có chữ tây, thế có phải giết học trò không?

Quan Tham tri Tr. th. Đại trả lời mà cắt nghĩa một cuộc thi vào lớp (concours) khác với một cuộc thi lấy bằng (examen), khi thi vào lớp là để so sánh sức học trò với nhau. Ai giỏi thì đậu.

Ông Tùy nói vậy thì bày chương trình làm gì? Thật là một chánh sách ăn hiếp con nít !e. Ông lại hỏi vì sao ở Tây từ khi bắt đầu học cho đến khi thi tú tài không buộc thi gì khác, mà trẻ con Annam lại từ lúc mới học đến lúc đi thi tú tài phải thi đến 6 lần? (ông kể cả các kỳ thi vô lớp, lên lớp).

Quan Tham Giáo dục nói rằng ấy là cách lựa học trò giỏi, đào thải học trò dở, để cho cha mẹ khỏi phải tốn công cho đi học.

Ông Quảng nói nên vậy thì là chưa đủ với chức trách bộ Giáo dục, vì số đậu primaire 1.028 mà lấy vào học lớp Cao tiểu chỉ có 320 thôi! Cách lựa chọn ấy kỹ càng quá, làm cho chúng tôi phải đau lòng!

Quan đại diện chánh phủ trả lời rằng theo số lấy vào lớp cao tiểu thì năm nay lấy nhiều hơn năm ngoái một trăm trò.

Ông Tùy hỏi tại sao hạn chế tuổi? thì quan Học chánh trả lời rằng vì vấn đề sư phạm trong 1 lớp phải cần có những học trò gần một tuổi với nhau, chớ không thể để trò mới 12, 13 tuổi học chung với những trò 20, 25 tuổi.

Ông Tùy: — Về việc tuổi lớn thì không phải sợ nữa, vì hồi trước còn học chữ Hán, nên học trễ, chớ nay trẻ con 6 tuổi đã phải lo học chữ tây, chữ quốc ngữ rồi!

Ông Hoàng huy Giao nói về gia đình giáo dục.

Quan Tham Giáo dục trả lời rằng việc gia đình giáo vẫn được tự do, chỉ khi lập tư thục thì phải xin phép.

Ông Lê nguyên Phong nói các trường gia đình giáo dục có quyền cử học trò đi thi primaire không?

— Có. Thầy giáo tư thục vẫn có quyền cho chứng chỉ cho học trò mình về sức học.

Ông Cảnh chất vấn về trường trung học Khải định:

— Nhà nước đã thể theo lời yêu cầu của Viện mà lập ra trường trung học Khải định ở Huế. Nhưng từ ngày khai giảng đến nay thấy có học trò nhiều mà thầy giáo thì không có, nghĩa là không có giáo sư thạc sĩ cần cho một trường trung học; lại thiếu sách vở. Lại khi quan Giám đốc Học chánh Đông pháp định mở trường này có hứa sẽ cho theo chương trình Tây, mà nay lại thấy theo chương trình ban trung học bản xứ.

Quan Học chánh Trung kỳ trả lời từng khoản:

— Hiện nay trường Trung học Huế vẫn có thầy giáo cử nhân, cả thầy giáo Tây, và Nam. Về việc sách vẫn có thiếu thật. Nhưng nếu tôi đến sớm (quan học chính này mới ở Bắc dời vào) thì đã sắm sách đủ cho học trò, tiếc rằng tôi đến trễ nên tôi vừa làm giấy gởi mua sách; độ 2.000$. Các sách ấy sẽ đến sau. Còn về phần chương trình thì hiện nay các học sinh năm thứ nhì toàn là đã học năm thứ nhứt ở trường Trung học Bảo hộ Hanoi mà lấy về. Họ đã học theo chương trình ban tú tài bản xứ thì họ sẽ học thêm để thi bằng ấy. Nên ở đây không có lớp học latin, grec. Vả lại thay đổi chương trình là do chánh phủ, phải nghiên cứu và có bộ Thuộc địa y cho mới đem thi hành, và nghiên cứu không ít hơn 1, 2 năm được. Và cứ theo cách giạy thế này thì lần lần cái chương trình bản xứ tự nhiên chết đi mà nhường chỗ cho chương trình Pháp.

(Còn nữa

Vấn đề « Nhi đồng giáo dục » tại hội Quảng trị

HUẾ — Như tin T. D. đã đăng số trước, tối 15-10 này, mới độ 7 giờ, hội quán hội Quảng trị đã chật ních, đến 8 giờ hơn thì có quan Thượng bộ Giáo dục đến chủ tọa.

Sau mấy lời giới thiệu của ông Hội trưởng hội ấy, thì ông Thái-phỉ bước lên diễn đàn, nói về vấn đề « nhi đồng giáo dục ».

Bắt đầu ông nói sự giáo dục nhi đồng của nước ta, trải mấy nghìn năm, theo chế độ gia trưởng, cũng như việc nước, theo chế độ quân quyền, vì thế mà không kể những người dốt nát ngu hè, dầu cho những kẻ khôn ngoan nữa, cũng chỉ tạo ra một hạng người biết phục tùng mà thôi, cái chế độ giáo dục ấy thật là khuyết điểm; nhưng đó là cái thời đã qua, bây giờ ông muốn nói vào buổi hiện tại và sau này

Từ khi có cuộc Bảo-hộ của nước Pháp đến giờ, sự giáo dục vẫn cứ còn khuyết điểm; có nhiều người bi quan nói rằng vì nước Pháp không thật lòng khai hóa, nhưng ông bao giờ cũng theo phái lạc quan, nhận rằng nước Pháp thật lòng muốn khai hóa cho dân ta, chỉ vì không khéo tổ chức nền giáo dục đó thôi.

Về giáo dục ở gia đình, ông nói khi nước Pháp mới sang, phải cần nhiều người bản xứ giúp việc, thành ra bao nhiêu người mình đua nhau học để kiếm một ghế ngồi trong các công sở, hạng người ấy chỉ lo cặm cụi suốt ngày suốt tháng, để kiếm số lương mấy chục đồng, nuôi vợ con, thành ra không quan tâm gì đến sự dạy về con cái trong nhà các bà vợ của mấy ông này lại sẵn lương chồng, ăn không ngồi rồi, lại lên mặt với chồng và bà con nữa, còn việc nuôi dạy con cái trong nhà, phần nhiều chỉ phó mặc con ở, vú già mà thôi.

Đến học đường giáo dục, thì nhà nước đã vạch sẵn một chương trình bề bộn, các ông giáo, bà giáo phần nhiều chỉ làm tắc trách, nghĩa là chỉ biết nhồi sọ cho trẻ con, chứ không sửa sang đến nhơn cách của chúng.

Còn phần giáo dục của xã hội lại càng nguy nữa. Các trẻ em mới ra đời, đã thấy bao nhiêu là gương xấu treo trước mắt, cho đến các báo chí là thứ lợi khí của nền xã hội giáo dục, thì phần nhiều những tờ văn mơ mộng dâm đãng, làm cho thanh niên phải sa đường lạc lối.

Nói tóm lại là ba phần giáo dục hiện tại, ta đều khuyết điểm cả, bây giờ cần phải cải cách bản nền giáo dục.

Muốn cải cách nền giáo dục ở ta, thì ông xin kết luận bằng cách cải tạo xã hội v. v..

Ông vừa dứt lời, tiếng pháo vỗ tay tiếp theo, thính giả lần lượt ra về. Có người bảo, diễn giả nói chỗ khuyết điểm về giáo dục vẫn đúng, mà kết luận về chỗ cải cách thì ra câu nói chung (conclusion générale; vì dùng vào vấn đề gì cũng được, không chỉ là giáo dục nhi đồng.

P. V

Lời kêu của đội cầm binh

Chúng tôi lính giản tại Nội vệ Thân binh, đem lòng kính trọng nhờ quan trên xét cho một việc như sau này:

Nguyên chúng tôi ở lính tại Nội, công việc nặng nề. « Binh dự binh đồng », như lính khố vàng, khố xanh, khố đỏ và các món lính khác, lương nhà nước cho ăn được cao, vợ con lại cấp tiền, đáo lệ về hưu lại cho hưu và đều được khỏi trợ sưu; còn chúng tôi làm việc quan cực khổ khó nhọc, lương mỗi tháng chỉ 7$50, đến già yếu về hưu, phải trợ sưu mỗi năm ba đồng, như vậy thì thiệt hại cho chúng tôi lắm. Vì vậy nên chúng tôi xin ba đều:

1/ Xin cho chúng tôi được thêm lương;

2/ Khi về hưu, xin cho chúng tôi được có hưu;

3/ Xin khỏi trợ sưu.

Nay kính bẩm

Thân-binh-vệ,

Binh-đẳng đồng ký

(Có 13 người ký tên)

VIỆC TRONG NƯỚC

Lời dân kêu về công điền

THỪA-THIÊN. — Chúng tôi dân ở làng Phò trạch, thuộc huyện Phong điền, mong quan trên xét việc ức như sau này:

Nguyên Châu bộ về loại khai làng chúng tôi 543 mẫu điền thổ đều thuộc công mà người làng canh cư đều thuộc tư

Vừa năm trước, quan địa chánh phái về khám đạc, không biết vì cớ sao cứ theo các tư chủ khai nhìn phân đất cho đúng nghiệp chủ. Thế là đất công mà dân không được nhờ tấc nào, cúi nhờ ơn trên soi xét.

Bản người dân ký tên

Lời than phiền của bệnh nhân nhà quê

Ở tổng Diêm trường, huyện Phú lộc có một cái nhà thương đã 3, 4 năm nay. Trước kia, thầy khán hộ L. bổ về đó và đã bị đuổi cách vài tháng, vì thầy bạc đãi bệnh nhân và ăn lót. Chuyện đến tai trên, khi ông Đốc về khám, thầy lại đi làm riêng vặng.

Ông M. được thay ông L. mới vài tháng nay, mà thủ đoạn càng khó hơn, thường hiếm có la đánh người quê đến xin thuốc mà không có «quà», đá và xếp dẹp nón mà cấm ai đem vào phòng. Thường bỏ nhà thương đi... Vì thế nên dân trong tổng và cả làng Mỹ lợi đau ốm là vào xin thuốc nhà thương Nước ngọt, tuy cách phá Cao-hai và vài ga tàu nữa.

Hôm 6-10, ông đốc D về khám, thầy M. đi vắng, bệnh nhân đợi mãi cả buổi ấy.

Nhà nước đã cho tổng chúng tôi một cái nhà thương mà xin thuốc khó khăn, và hễ khi đau ốm phải đi xin thuốc nhà thương khác xa, dân lấy làm phiền quá!

Dân

Lý dịch nhũng lạm!

THANH-HÓA. — Lý trưởng làng Lộc bồi, tổng Lỗ hương, phủ Hoằng hóa là Cao tại Khoái, làm nhiều đều nhũng lạm, như bổ tư sưu thuế, thiện mãi dân đinh cũng đều tình tệ khác. Dân đã kêu với quan trên mà không thấy quan xét

Dân Lộc bồi

Kiếp lao động!

Người chết trôi, bị giải ăn mất đầu và 2 tay

NGHỆ-AN. — Trần Thơn, là trai bạn chèo nốt cho bà Thân, quán làng Vạn châu, tổng Bích hào, huyện Thanh chương, sáng ngày 30 Septembre, cùng bà chủ và 2 người bạn, chèo nốt ở chợ Hiếu (Phủ Quỳ) xuôi về vạn Thuận yên; nốt đi được nửa giờ đồng hồ thì vừa quảng đường rừng, cả và bạn sắm nốt lại để vào rừng kiếm củi.

Hồi lâu được củi, rủ nhau ra mé sông, thì thấy nốt đã trôi đâu mất, chỉ còn một cái sào lưới xiêng trơ trọi. Thơn liền cởi quần áo, lấy cái sào đặng bơi qua bên kia sông, đi đường bộ tìm nốt; chẳng dè, bơi được nửa sông thì bị nước cuốn rồi chìm lỉm!

Bà Thân cùng mấy người bạn thấy vậy, hoảng hốt, kêu van lên, có chiếc nốt vạn chài đi qua, họ ghé lại cho mấy người xuống lại chèo luôn đi xuôi để tìm nốt. Đi được một khúc sông thì thấy nốt giạt vào trong bờ rậm, chủ bạn từ giã nốt vạn chài mà sang nốt nhà, thuận dòng đi tìm Trần Thơn.. Phần thì chủ nhà tìm kiếm, phần thì thuê vạn chài, kết lưới đăng sông đã hai ngày đêm mà chẳng thấy Thơn.

Chiều ngày 2 Octobre mới tìm thấy thây Thơn ở dưới Hòn Rô cách vạn Thuận yên chừng nửa cây số, đã bị giải ăn mất đầu và hai tay, chỉ còn khúc mình trở xuống. Lập tức, chủ cho người đi gọi vợ Thơn và trình quan sở tại; chiều ngày 3 thì huyện phái thầy thừa đáp ô-tô xuống, đòi cả sở tại tổng tiếp hội khám, đến sáng ngày 4 thì cho nhận táng.

Thương hại cho cái kiếp lao động!

L. T.

Tội lấy!

QUẢNG-TRỊ — Làng An mỹ, tổng Cam vũ, huyện Cam lộ, lý trưởng Hồ Cự có mạo nhận căn cước của một người dân trong làng là Hồ Tạo (trước đã có xin căn cước), xin cho người em ruột là Hồ Phan. Cách ít lâu bị Nguyễn Thinh, một người dân trong làng tố cáo việc mạo tên ấy, vì trước Thinh có tên trong loại khai đã ba năm mà lý trưởng lại bỏ tên nó đi. Việc mạo ấy do lý trưởng và thằng Hồ Phan chớ còn ai nữa?

Nay Tòa Sứ cấp kết nghĩ án lý trưởng hai tháng, lại kết tên Hồ Tân là anh lý trưởng Hồ Phan về tội vì tùng một tháng, có oan cho Hồ Tân.

Tân đã có đơn kêu cái án oan đó mà chưa được quan trên xét xử.

Một người dân

Sửa đổi tên làng

QUẢNG-NAM. — Gần đây, có lệnh sửa các xã thôn trong tỉnh Quảng nam về sự sửa đổi tên các làng. Như ở Tam kỳ, làng Xuân-an đổi ra Tam xuân; Tiên phước, làng Hội an đổi ra Tiên hội; Thăng bình, như làng Vĩnh phước đổi lại Vĩnh bình v. v.

Tính trong một tổng Phú quý thuộc hạt Tam kỳ đổi lại cả 11 xã (nghe nói tổng Chiên đàn nhiều hơn).

Theo người ta bàn nói với nhau, sở dĩ nhà nước định đổi như thế là lấy cớ có nhiều làng trùng tên mà đổi, tên làng đã đổi tất nhiên đồng triện của lý trưởng hương bộ phải đổi. mỗi cái đồng triện giá 2$50, cước phí 0$30. thành 2 cái triện là 2$80×2=5$60; mỗi làng 5$60, toàn hạt Trung kỳ khoản phí mua tiền đồng triện không phải là ít, lại thêm một nhịp cho hương lý mượn cớ nhiều dân. Đó là chưa kể sự phiền phức trong khế khoán giấy tờ xưa nay đã ghi tên làng cũ kia.

Lời dân

Đã được phép đi làm ăn

QUẢNG-NGÃI. — Bùi Định quán làng Là hà (Tư nghĩa, ngụ làng Minh tân, tổng Ca đức, phủ Mộ đức, năm 1930, can vụ lộn xộn bị án đày đi Ba nà (Quảng nam), sau được tha về năm 1934. Định đi ra tỉnh may kiếm ăn, bị hương lý cáo rằng còn trong hạn quản thúc mà bỏ đi làng khác Định lại bị 4 tháng phạt giam nữa. Tháng 3 năm 1935 được tha về, kế có vụ Cọng sản tái tổ xảy ra. Định lại bị tình nghi có dự trong vụ tái tổ (tình nghi thôi), bị tòa Nam án Quảng ngãi bắt án 5 năm tù. Kỳ đại ân xá ngày 14 Juillet 1936 Định được tha về. nhưng còn trong hạn quản thúc

Định vì nhà nghèo, không đủ nuôi sống. có đơn xin đến ở tại nhà bà Lư làng An ký, tổng Tịnh châu, phủ Sơn tịnh, may thuê kiếm ăn. Ngày 21 tháng 8 ta (6-10-36) thấy có trát của phủ Mộ đức sức cho phép Định được đi làm ăn.

Đi làm ăn mà gay thế!

Dân ăn

Xét bắt thuốc lá

Gần đây nhân dân ở làng Thu phổ, tổng Nghĩa điền và làng Ba la, tổng Nghĩa hạ đang kinh khiếp về chuyện bắt thuốc lá.

Sớm mai ngày 21 tháng 8 ta (6-10-36) lúc 5 giờ sáng, người tây Thương chánh Phú nhơn, và cai bạch lô tới xét bắt thuốc lá tại nhà bà hương Xuân ở làng Thu phổ. kêu phạt 60$, song vì không phạt nổi, nên bị giải thuốc và người về sở.

Ngày 7 10-36, người Thương chánh và đội đoan tới xét nhà tên Ngô ở làng Ba la, xét lấy gurôi thuốc kêu phạt 17$. lại đến xét nhà hương Thủ và ông Bá Sách cùng làng Ba la, cũng có bắt được ít thuốc lá để dành hút, hai người này đều bị kêu phạt.

Kể đó mấy hôm sau, ngày nào cũng thường thấy người Tây và đội đoan đi rảo vùng ấy luôn.

Trồng một ít thuốc và thuốc mua đồi một ít trong thôn quê để dùng, không phải bán buôn, cũng không phải trộm cắp gì mà bị phạt tội quá!

L. b Kh.

Xét bắt thuốc phiện lậu

Chiều ngày 10-10 36, người tây Thương chánh Phú nhơn, và người cai bạch lô tới xét nhà ông Cửu Vận ở phố Cửa tây thuộc phường Bắc lộ, thành phố Quảng ngãi lục soát trong nhà không có vật gì, nhưng ông Cửu Vận có mua một ít thuốc về hút, có làm đổ xuống đất, người Thương chánh cho rằng thuốc gian, bắt phạt 14$.

Dân ăn

Đánh người đi mót lúa bị bồi thường

Theo thường tục xưa nay, ở các thôn quê, đến mùa lúa, trừ các tá điền, chủ

(*Xem tiếp qua trang 4 cột 1*)

Kho chuyện.

Hôm 8 10 36, ông Conti thanh tra thú-y, giám đốc sở thú y ở Lào, đã bắn một phát súng lục vào đầu tự tử tại Pakse Chưa biết vì cớ gì.

Hôm 13 10-36 nhà chuyên trách khám phòng ngủ Bourdais (Saigon) bắt được 2 người khách trú Trần-Hiếu và Trần-Ngọ giấu 200 tờ giấy giả 5$.

Ngày 10-10 36 quan Khâm sứ Cao-mên đã ra nghị định cấm những cuộc hội họp, biểu tình hoặc rải truyền đơn trong địa hạt Cao-mên.

Lúc 10 giờ sáng 7-10-36 hơn 100 dân cao mà cao su ở sở Bình-trước và trường đua (Nam-kỳ) làm reo, kéo nhau xin ông chủ thêm tiền công, xin làm việc luôn đừng chia phiên, và xin phát lương cho đúng ngày.

Ủy ban thường trực hội đồng chính phủ họp tại Hanoi hôm 10 Octobre, có xét và dự định cho phép xuất bản 10 tờ báo nữa

Ông Hoàng-xuân-Hãn, thạc-sĩ khoa toán Pháp, cùng đo ch ốc tàu Aramis về tới Saigon chiều 11-10-36 cùng bà vợ là bác sĩ bào chế Nguyễn-thị-Bình.

Tại hội Á'-hữu Trung, Bắc-kỳ ở Saigon có thiết tiệc trà đãi hai ông bà.

BỊNH HO

Bịnh ho là bịnh rất nguy hiểm, bao đầu ho gió không điều trị thành chứng ho lao. Người có bịnh không lựa thuốc hay mà dùng, thì nguy hiểm cho người bịnh lắm. Khá:

Thuốc ho BẮC BỬU

Hiệu Nhành-Mai

Từ Nam ra Bắc, ai cũng công nhận là một thứ thuốc ho rất hay. — Trị bịnh ho thần hiệu vô cùng, uống vào trong 10 phút đồng hồ thấy bọ đàm, bớt nghẹt cổ, trong mình rất dễ chịu. ... Hiệu thuốc này có cầu chứng tại Tòa và khắp cả Đông-Pháp, có hơn 600 nhà Đại-lý bán. Các chứng ho, như là ho phong, ho gió, ho cảm, ho siễng, đàn bà ho máu, ho đàm nhiều, ho đến mất khan tiếng, dùng đến thuốc này thì quí ngài sẽ khen tặng vô cùng, và mới rõ lời tôi nói là đúng với sự thật. Có gởi bán khắp nơi. Giá mỗi gói 0p15. Các nhà buôn có bán, mua sỉ lời nhiều, do:

Nhà thuốc NHÀNH-MAI

205, Paul-Blanchy — TÂN-ĐỊNH

HANOI: do nơi Nguyễn-văn-Đức 11 rue des Caisses
HUẾ: Viễn-Đệ. 11 quai de la Sance và các Đại-lý đều Khuynh-Diệp đều có bán thuốc ho này.

TRỪ TUYỆT BỊNH SIỄNG

THUỐC

SIỂNG

Hiệu Nhành-Mai

Ai dùng thuốc này không hết bịnh, sẽ... và dám làm giấy cam đoan cho mỗi vị dùng thuốc.

(*Hay vô song*) giá 0$30

Bịnh siễng uống thuốc này vào thì hết liền (ấy thật)

Quí vị mắc phải chứng bịnh siễng. Dầu đau lâu, dầu nặng thế nào, dùng đến thuốc này trừ tuyệt bịnh, hiệu nghiệm như thần.

Chứng siễng sanh ra bởi đàm lạnh đóng trong lá phổi, phổi không thông, hơi thở khò khè. Đàm lạnh càng nhiều, bít lá phổi, thì hơi thở càng khó khăn mệt nhọc, người bịnh bứt rứt khó chịu vô cùng. Người yếu sức gặp lúc đàm nhiều phải bị nghẹt, thở không kịp phải chết được.

Vậy khi siễng, bất luận đau lâu hoặc mới phát dầu nặng nhẹ thế nào, dùng đến thuốc này hiệu nghiệm như thần, uống vào. đàm bọ. hết siễng tức thời. Khắp nơi có bán nơi nhà đại lý Nhành Mai. Mua sỉ do nơi nhà thuốc Nhành Mai 205 Paul Blanchy Boîte postale n° 63 Saigon.

Giá mỗi ve 0p30

HUẾ: Viễn Đệ 11 quai de la Sance, và các nhà đại lý dầu Khuynh diệp có bán thuốc siễng này.

Muốn cho trẻ em đặng ngộ nghĩnh, hãy mua sữa đặc ngọt có thương hiệu « MẸ BỒNG CON » (Bébé Hollandais) mà dùng.

Chất sữa thượng hạng, làm riêng cho trẻ em và xứ nóng.

Sữa « MẸ BỒNG CON » (Bébé Hollandais) thế cho sữa hiệu « LE GOSSE » — giá trị sữa vẫn không đổi, chỉ thay cái nhãn mà thôi.

ĐẠI LÝ:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUẾ — TOURANE — QUINHON

Quan Thông-đốc Nam-kỳ trở qua

Do chiếc tàu Aramis tới Saigon chiều 11-10-36, quan Thống-đốc Nam-kỳ Pagès về Pháp mấy lâu, nay trở qua.

Các quan chức và nhân vật ở Saigon có tới rước ngài khi tàu cập bến.

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 3)

điền ra, con nhà nghèo khó, kẻ mạnh thì gặt lúa ăn công, còn đàn bà con nít, thì lượm mót những bông lúa gặt rồi, cũng lúa gặt sót trong ruộng. Vì vậy nên cái tiếng «coi gặt», coi mót» là khẩu hiệu của các chủ điền, mà bọn «mót lúa» kia thường bị ngăn rồi cản chủ ruộng.

Chiều ngày 23 tháng 8 ta (7-10-36) tại đám gặt của Chánh Thống tại xóm Phú mỹ, làng Chánh lộ, tổng Nghĩa điền, phủ Tư nghĩa, tên Thành đi coi gặt lúa ấy, có người đàn bà chửa theo mót lật lúa sót, vì có bứt vài bông lúa trong đám, tên Thanh thấy được, đánh người đàn bà ấy rất tàn nhẫn, làm cho ngã người ra. Người đàn bà nằm đó bê hoàn, nếu tên Tuoan tại chỗ, hương chức sở tại xử tên Thanh phải bồi thường cho người đàn bà chửa ấy ba ang lúa mới yên.

Cũng ngày hôm ấy, tên Trừu, con ông xã bảy Lát, đến coi đám gặt lúa cũng gia đám gặt nói trên, có mụ Mót bứt mấy bông lúa, tên Trừu cũng dở thủ đoạn chủ điền ra đánh, mụ Mót tám nín xoay quanh, vang mất cả đôi bông tai, mụ nằm vạ la làng. Sở tại đến đánh mở sức dân canh; kết cuộc xử cho mụ Mót 4 bó lúa và bồi thường đôi bông tai 2$, mụ ta mới chịu dậy về.

Ký sư

Vì sao cử Vệ-lâm, hương-lâm không xong?

BÌNH-ĐỊNH. — Ở huyện Phù cát, ngày 6 8 ta, quan huyện có sức chánh, phó tổng Thạch bàn, đến tại đình làng Thạch bàn, sức dân làm phương môn, bắt hạ, đặng sáng hôm sau (mồng 7) đón rước quan ... tỉnh, quan Sứ, đến hiểu về việc Kiểm lâm 2 sở (sở Thạch bàn, sở Tông chánh). Sở Thạch bàn có 4 thôn (Thạch bàn, Hội sơn, Long định, An điềm) nào mổ ... trống, bất chấp, bất bởi, đàn đến hàng 100 làm một ngày đêm mới xong công việc. Tề ra sáng ngày, quan tỉnh tòa đến, không hiểu gì, chỉ quở quan huyện. Tại sao cử những chức ấy không rồi?... Rồi lên xe đi.

Việc này sức cử đã lâu rồi, có nhiều người muốn làm, như một Vệ lâm, mà 4 thôn đến 12 người tình nguyện, nghe đã hơn 2 tháng. quan lựa được một người sựu hương kiểm ở làng Thạch bàn, là Kiều-Phương, đã làm việc hiệp ý quan, quan bẩm tỉnh rồi, nhưng chưa cấp bằng. Còn Hương lâm thì mỗi thôn mỗi người, quan sức phó tổng Nguyễn Chân đi dạo mỗi làng lấy tờ sát cử; hương chức cử người đưa tờ cho thầy, thầy nói không tư cách, bắt cử người khác rồi cũng thế: thôn Thạch bàn thì lần sau thầy bảo cử chắc thầy là Nguyễn Thạch mới đủ tư cách. Bởi vậy nên ngày tỉnh tòa lên hiểu chỉ có một Kiều-Phương ra trình diện, còn Hương lâm Nguyễn Thạch không giám ra, ở thôn kia không có hương nào hết, sở Tổng chánh lại không thấy Vệ lâm Hương lâm.

Vì vậy nên quan tỉnh quở quan huyện sao cử không xong, mà dám bẩm tỉnh, trương tòa rằng xong? Quan huyện chấp tay, bẩm Việc khó khăn quá, ít người muốn làm. Quan tỉnh hạn cho một tháng phải làm cho xong, sẽ đến hiểu.

Thế là nhọc dân phải trần thiết chầu chực một lần nữa

Đồng nghe thấy

VIỆC THẾ-GIỚI

(Tiếp theo trang 1)

Đông kinh, 14-10. — Người ta cải chính tin nói có mật ước Nhật-Đức nên Chính-phủ Đức mới phản đối với Chính-phủ Anh, vì bởi ước Anh-Nga.

PHÁP

Paris, 9-10. — Bộ Nội vụ nước Pháp có tờ thông cáo yêu cầu đảng cộng sản chỉ tổ chức 15 cuộc hội hợp trong hai ngày thứ bảy và chủ nhật trong các tỉnh Bas Rhin, Haut-Rhin, Moselle.

* * *

Đảng cộng sản đã tiên định tổ chức đến 127 cuộc hội hợp nay chịu bớt xuống 52 cuộc.

* * *

Metz, 10-10 — Chiều thứ bảy 10-10 ba lãnh tụ đảng cộng sản Thorez, Waldeck và Rochet diễn thuyết trong Palais de Cristal ở Metz thì ngoài đường đảng viên đảng xã hội Pháp biểu tình hát bài hát Marseillaise và hô: «Nước Pháp của người Pháp! Đả đảo Thorez!». Cảnh binh phải can thiệp giải tán.

* * *

Ông Paul Vautrin, xã trưởng Metz, đánh điện cho Tổng-thống Lebrun yêu cầu ngài can thiệp cấm những cuộc hội họp vì sợ xảy ra sự rối loạn nghiêm trọng.

* * *

Paris, 11-10. — Trong bài diễn văn đọc tại Mulhouse, nghị viên cộng sản Duclos cực lực phản đối chính phủ Blum vì việc cấm hội hợp

* * *

Lille, 11-10 — Báo *Echo du Nord* được tin ở Valenciennes rằng quan tư De la Rocque, lãnh tụ đảng xã hội Pháp, tuyên bố: «Đã đến giờ ra tay làm việc. Người ta nói chúng ta sợ sệt. Nếu cần phải đổ máu thì chúng ta cũng cứ chịu đổ, nhưng thế nào cũng là vì sự lợi ích cho nước chúng ta».

* * *

Paris, 10-10. — Quan tư De la Rocque và năm người đồng chí với ông bị án vì tội lập lại đảng đã bị giải tán và khiêu khích tụ tập

* * *

Paris, 11 10. — Sau khi xét nhà ông De la Rocque cùng những lãnh tụ đảng xã hội Pháp, nghị viên Tharnégaray thuộc đảng ấy, yêu cầu cũng xét nhà cũng kêu án ông như các bạn đồng chí của ông.

* * *

Paris, 12-10. — Theo tin riêng Hội-đồng xét về công nghệ binh khí, đã bàn việc giao công nghệ ấy cho Chính phủ.

* * *

Roubaix, 12-10. — Thợ mỏ than ở Roubaix bãi công và chiếm cứ các mỏ

* * *

Paris, 12 10. — Đại biểu Bỷ tuyên bố: «Nước Bỷ khi nào cũng trọng lời hứa của mình, không chịu để cho nước nào lợi dụng đất mình mà hành động đối với một nước thứ ba. Nước Bỷ nhứt định không để ai làm càn cứ mà đánh nước Pháp được».

* * *

Paris, 15 10. — Quan báo ngày 14 10 đăng sắc lịnh cấm ngặt việc cho vay cắt họng ở các xứ bảo hộ dưới quyền bộ Thuộc địa.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc sác lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD 44, Rue de Grenelle, PARIS và cũng các nhà thuốc có danh

Dĩa hát

Phước-Cương mới

XUẤT-BẢN TRONG THÁNG JUIN 1936

Dĩa có Nam Phi giá chỉ có 2$00

Máy hát «DOUGLUS» có 12 kiểu khác nhau:

Modèle 100, bán rao hàng.	12$00
700, hát 1 mặt rưỡi dĩa.	15.00
965, hát được 2 mặt dĩa.	18 00
665, hát 3 mặt dĩa có máy ngừng. . .	20 00
1000, có máy ngừng, hát 3 mặt dĩa, kiểu thật đẹp. . . .	24.00
Dĩa ca Huế, Ả-đào, chèo cải-lương	3 00
— hát Quảng đông, dĩa Triều-châu	1.80
— hát Tây, dĩa đàn khiêu-vũ	1 80
— đờn Tàu, điệu khiêu-vũ	1.80
— đờn hát điệu khiêu-vũ Nhật-bổn	1.80
— đờn ngũ-âm, dĩa hát Lào	1.80

Quí ngài mua hàng gởi lãnh-hóa giao-ngân khỏi chịu cước phí. Có mục-lục máy và dĩa hát 1936.

LÊ - VĂN - TÀI

Agent exclusif des Disques et Phonos

82, Rue Georges Guynemer SAIGON

Tôi không muốn trở nên người lịch duyệt

Có thức đêm mới biết đêm dài, chưa đau lậu chưa phải là người lịch duyệt, ấy là câu châm ngôn của anh em chơi bời phóng đãng. Những lời nói việc làm thời bao giờ cũng khác nhau vì ai điên gì mà muốn mắc bịnh gớm ghê ấy mà làm chi? Ta thử coi những người trót lỡ vương lấy phải bịnh phong tình, hình thể ốm gầy, tinh thần bạc nhược, nếu không khéo giữ lại làm liên lụy đến vợ con là khác. Vậy thà là chịu người không lịch duyệt, chớ lịch duyệt theo kiểu đó thật là nguy hiểm quá, nhưng nếu rủi mắc phải bệnh gớm ghê ấy thì phải lo mua cho được SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN của nhà thuốc ÔNG TIÊN để trừ tuyệt bệnh gớm ghê ấy vì đã có muôn ngàn người sau khi dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN đều công nhận là vị cứu tinh của bịnh phong tình. Trước khi dùng nên hỏi những người có dùng rồi mới tin chắc. Có bán khắp Đông dương.

NOTA. — ĐIỀU KINH BẠCH ĐÁI ÔNG TIÊN trừ tuyệt bịnh Bạch đái, bồi khí huyết suy kém. Có bán khắp nơi. Hai chi cuộc Saigon, 223, Rue d'Espagne và 186, B. Albert 1er. Bán mỗi ngày có trên mấy ngàn gói.

Hơi người bị bệnh hen, nên thở cho dễ chịu!

Thật không gì khó chịu bằng sự khó thở! Lúc đi, lúc chèo thang gác, hễ khó thở thì ho sù sụ ngay, khạc nhổ luôn, chả làm sao cho nguôi được.

Biết bao nhiêu người có bệnh hen, bệnh ho ra đờm sẽ khỏi đau đớn khổ sở nếu chịu chữa bằng thuốc «Sirop des Vosges Cazé» Thuốc ấy đã chữa khỏi rất nhiều người, có nhiều thơ cám ơn làm chứng.

Hỡi người bị bệnh hen, bệnh ho ra đờm, trông người ta đi lại nhẹ nhàng mà không ước ao được như vậy sao?

Nếu các người muốn được như mọi người, nếu muốn biết đủ các sự vui sướng ở trên đời, nếu muốn sống thì nên theo lời khuyên của chúng tôi: uống thuốc ngọt Vosges Cazé.

Sự đau đớn sẽ chóng hết ngay, thở được nhẹ nhàng dễ chịu, vì thuốc ngọt Vosges Cazé không thể nào không chữa khỏi bệnh ho sổ mũi, bệnh hen tức bực, nghe như gió thổi trong ngực và ho cả ngày.

Sirop des Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu CAZÉ, Pharm. 80 bis, Avenue de Châtillon, Paris

AU BON PASTEUR!!

Au Bon Pasteur là một thứ laine tốt nhất thế-giới, nhà Máy dệt An-Thành năm nay dùng toàn laine «Au Bon Pasteur» để làm áo pullover, lại mới chế ra kiểu pullover «Doctorat le Major» và kiểu pullover «Au Bon Pasteur» đều bán có 3$50 một cái, «Mordia» 3$20, «Doctorat» 2$90 «Fantasia» 2$80, «Soliar», 3$00; áo chemisette «Avia» 0$75, chemisette «Elégant» col élastique 0$90, áo cao-su đen đi mưa kiểu «Tranco-Lux» imperméable 4$50, kiểu «Tranco-Lux» croisé 6$00, kiểu «Tranco-Lux» para-verse 5$50.

Áo laine con nít có tay giải đủ màu rất đẹp, mới đẻ đến 6 tháng 0$90; 1-2 tuổi 1$20; 3-4 tuổi 1$40; 5-6 tuổi 1$60; 7-8 tuổi 1$80; 9-10 tuổi 2$00; 12-13 tuổi 2$30; 14-15 tuổi 2$90.

Các bà các cô qui phái mới dùng áo laine kiểu «Doctorat» mode 3$20, kiểu «Mordia» mode 3$10, hai thứ áo ấy có thể làm tăng vẻ xuân-sắc người lịch sự, nhất là các cô gái tân-thời.

AN-THÀNH

N° 41, Phố hàng Đào, N° 41

HANOI

THUỐC "ÔNG-TIÊN"

có công hiệu hay không? như

1 — PHÙNG THỊ TIÊN DƯỢC HOÀN
thuốc bổ lao (số 18)

Chuyên trị và bồi bổ các chứng sau đây:

a/ Lao tâm, lao lực, khí huyết suy kém ngũ tạng lục phủ hư nhược, bần thần mệt mỏi, ăn ngủ không ngon.

b/ Người già yếu khí huyết suy kém, tì vị hư nhược, tay chơn nhức mỏi, cùng người đau dây dưa lâu ngày không mạnh, người khi hư nhược, hoặc đau mới mạnh, khí huyết yếu, trái tim yếu, tì suy, ăn không biết mùi, ngủ không thẳng giấc. Mấy bịnh trên đây dùng thuốc bổ lao này hết sức phù hạp.

Mỗi hộp 1$20. Uống đặng 8 lần, hết sức công hiệu.

2 — GIẢI PHONG SÁT ĐỘC HOÀN (số 14)

Uống lọc sạch máu dơ, giết vi trùng độc, trừ tuyệt bịnh phong ngứa và các chứng bệnh ngoài da như: Ghẻ ngứa, ghẻ phỏng, nhọt nổi mề đay bất biến, lang ben, lát đồng tiền, lát voi, mụn bọc mụn cám hay là ở kẽ tay kẽ chơn, nơi mặt, lưng, ngực, cổ, dưới háng, hai bên bắp vế, có mụt nhỏ nhỏ nặng ra có nước đục và vàng hoặc khi không mà da thịt bồng sưng tê hay nổi mụt sần đỏ, nhứt là ở trên mặt và ngầm khó chịu. Trẻ nhỏ cũng vậy, lắm khi bị nổi mụt nơi mặt và da non, có giờ gãy chảy nước đến đầu ăn lang đến đó, ngứa đầu, ghẻ chốc lở lói cùng mình, hay là người đàn bà sau khi sanh sản bắt ngứa đầu, sanh gàu rụng tóc.

Các chứng bệnh ở trên đây đều do phong độc chất chứa trong máu dơ mà sinh ra, mau dùng thuốc GIẢI PHONG SÁT ĐỘC HOÀN này trị tận gốc, giết vi trùng độc, lọc sạch máu dơ trở nên tươi tốt tinh sạch, trừ tuyệt các chứng bịnh phong ngứa, và các chứng bịnh lở lói ngoài da. **Mỗi hộp 0$60, uống ba ngày.**

3 — DƯỠNG TÌ HOÀN (số 18)

(Trị đau bụng, đau bao tử và giúp thêm sức mạnh cho sự vận động tiêu hóa)

Những chứng đau bụng như: đau bụng vặt, đau bụng kinh niên, đau bụng máu, đau bụng bón, đau bụng kiết, đau bụng phòng tích, đau bụng hơi, đau bụng gò có cục, đau bụng sôn lãi, v. v. là tại bao tử hư nhược hay là ăn đồ sống sít độc địa. Bao tử (dạ dày) là nơi chứa những vật ăn, không đủ sức vận động tiêu hóa, vật ăn ở trong bao tử mà thành ra bón uất no hơi, sinh ruột. đau bụng như trên đây. Người bịnh rất đau đớn khó chịu, ăn uống không biết mùi, lâu ngày thành sên lãi, hoặc mọc mụt ở trong bao tử, hoặc thúi ruột lâu ngày chứng nào càng nguy hiểm chứng nấy, mau dùng thuốc DƯỠNG TÌ HOÀN này sự công hiệu thấy liền trước mắt. Chắc như vậy, chúng tôi dám làm cam đoan.

Mỗi hộp 0$40.

4 — HỒNG NHI TÁN (số 6)

Thuốc bột bổ trẻ em còn trong tháng đến 6 tuổi

Từ mới đẻ đến 6 tuổi, thường hay làm biếng bú ọc sữa, khóc đêm, bón uất hay là ỉa tước, ngủ dồ mồ hôi, trong mình nằm nóng ngủ không thẳng giấc hay là giựt mình hoặc tì vị yếu, ăn uống không tiêu, no hơi sinh ruột, sanh ra cam tích, thực tích, nhủ tích, bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng con mắt trắm lơ, cũng có ban trái, nóng mê mang, mau cho dùng thuốc HỒNG NHI TÁN ngoài sự bồi bổ xương cốt cho đứa nhỏ mau lớn lại trừ đặng những bịnh trên đây hết sức công hiệu.

Bằng cớ chứng chắc là trước khi cho dùng đem cân đứa nhỏ rồi, dùng sau một tuần lễ cân lại sẽ thấy đứa nhỏ nở nang và nặng cân hơn trước thập bội. Chắc như vậy, chúng tôi dám cam đoan.

Mỗi hộp 0$50

NHÀ THUỐC

ÔNG - TIÊN

TỔNG-CUỘC Tél. 20.778

Số 82 84 86-88 90 92, rue P. Blanchy prolongée, Phú-nhuận -:- SAIGON

Có bán khắp nơi, đặng công chúng khen ngợi tín dùng

ĐÃ SINH RA KIẾP Ở ĐỜI

AI KHÔNG PHÒNG-TÍCH LÀ NGƯỜI VÔ DUYÊN

100 người có tới 90 người bị bệnh PHÒNG-TÍCH, lắm khi bị bệnh mà không hiểu bệnh gì, có đọc kỹ dưới này mới rõ:

Cơm no, rượu say, nội ham tình dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay, nên thọ bệnh, gọi là bệnh PHÒNG-TÍCH, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng kinh-niên.

Khi thọ bệnh: Thấy: đầy hơi, tức cổ, tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng cồn ... khi ăn uống vong rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng, khi đau lưng, đau ran trên vai, người thường ngao ngán, buồn bã chân tay, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng dầy. Chỉ một vài liều!

PHÒNG-TÍCH

THẦN-DƯỢC «CON CHIM»

thấy đã chịu hoặc khỏi ngay, không hề công phạt tỳ gì, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi liều một bận uống giá: 0p.20

Mỗi liều hai bận uống giá: 0p.80

VÕ-ĐÌNH-TÂN

Ấn-tứ Kim-tiền 1936

178 bis, Lachtray -:- HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vĩnh-Tường, 45, phố Gia-Long;
TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh số Quảng-Cự;
NHATRANG: Kim-Anh, Librairie;
PHANTHIẾT: Lê Nam Hưng, Commerçant;
QUINHON: Đông-Lập, Avenue Khải-Định;
QUANGNGAI: Chế Hoàng à Sông-Vệ;
SOCTRANG: Nguyễn-văn-Mạnh, Maître à Caison;
VINH: Hà-thị-Lan Maison Sinh-Hưng;
VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tafforin;
THAKHEK: Đào-Tiên Maison Nhật-Nhật-Tân;
LUANGPRABANG: Trần-văn Chấ, Entrepreneur;
Các tỉnh khắp Trung Nam Bắc có đại lý

HOÀNG - VĂN - ẤP

Hễ mới mắc bệnh LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU ĐÃ NHẬP CỐT, nghĩa là thỉnh thoảng trong thịt nó buồn như kiến bò, hay sáng ngày có thì mủ hay nước đái nó trắng như sợi chỉ, thế là bệnh đã nhập cốt, như thế thì phải kíp chữa ngay, nếu để lâu sau ra lắm bệnh rất nguy hiểm mà hại cả sinh đẻ, muốn mau khỏi chỉ uống thuốc HOÀNG-VĂN-ẤP, 47, Phố Ninh-xá, BẮC-NINH là mau khỏi rất hết nọc, mà vẫn đỏ như thường, chớ bản hiệu không cần bịa đặt nhiều lời hay vẽ hình ảnh ra, như thế chỉ khó tin cho người có bệnh, vậy ai có bệnh nên dùng thử thì mới biết thuốc cấy hiệu hay đã có tiếng xưa nay, thuốc LẬU 1$60, TIM-LA 2$00 1 lọ, khi mua gởi lĩ tiền trước, còn gởi lĩnh hóa giao ngân, xin chớ bỏ qua, có dùng thì mới rõ

NHÂN-TẠO-HUYẾT
BỔ-HUYẾT--SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Già suy yếu rề ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỏ da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CỐ-TINH BỔ-THẬN
THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Dinh-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sơ phát: đau lưng, mỏi gối, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay theo thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị văn văn.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

CHÚ Ý

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thư minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

«.... Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, «trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-«tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức «khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt «trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN «.... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu «rất quí như SÂM một ông v. v... trị chứng đau thận di-tinh».

NGŨ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE) — SHELLCOOL / SHELL A CYL

2) DẦU NHỚT (HUILE) — HUILE SHELL

3) MỠ (GRAISSE) — GRAISSE SHELL

S H E L L

Có dùng mới biết; biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Imprimerie TIẾNG DÂN Huế

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG